

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо прийняття та розгляду повідомлень про можливі факти
корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших
порушень Закону України «Про запобігання корупції», перевірки та
належного реагування на повідомлення, що надходять
до ГУНП в Миколаївській області

I. Загальні положення

1. Ці Методичні рекомендації визначають внутрішні процедури і механізми прийняття та розгляду повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), перевірки та належного реагування на повідомлення, що надходять до ГУНП в Миколаївській області.

Одним із способів отримання інформації для реалізації цілей та завдань Закону є повідомлення викривача про можливі факти корупційних правопорушень, якщо така інформація:

1) містить фактичні дані, зокрема про обставини правопорушення, місце і час його вчинення, особу, яка вчинила правопорушення;

2) є достовірною, на переконання викривача;

3) стала відома викривачу у зв'язку з його трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням служби чи навчання або участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

ГУНП в Миколаївській області заохочує викривачів та сприяє їм у повідомленні про можливі факти корупційних правопорушень внутрішніми та регулярними каналами, усно та письмово, зокрема через внутрішній канал повідомлення про корупцію – (17-86), регулярний канал повідомлення про корупцію - ((0512) 53-19-58), (таке повідомлення викривач може здійснити гарантовано зберігаючи свою анонімність), на електронну скриньку mk_szk@mk.police.gov.ua, телефон гарячої лінії 0-800-50-02-02, телефон приймальні громадян ГУНП в Миколаївській області: (0512)53-11-97, офіційний веб-сайт <https://mk.npu.gov.ua/>, засоби електронного зв'язку – шляхом подачі повідомлення на електронну скриньку Головного управління mk_sdz@mk.police.gov.ua, шляхом звернення до засобів масової інформації, журналістів, громадських об'єднань, професійних спілок. Також функціонує модуль повідомлення викривачів про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» на офіційному вебпорталі Головного управління Національної поліції в Миколаївській області. ГУНП в Миколаївській області заохочує викривачів та сприяє їм у повідомленні про можливі факти

корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону (ч. 1 ст. 53-1 Закону).

ГУНП в Миколаївській області забезпечує викривачам умови для здійснення повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень шляхом визначення внутрішніх процедур і механізмів прийняття та розгляду повідомлень про можливі факти корупційних правопорушень, перевірки та належного реагування на такі повідомлення.

2. У цих Методичних рекомендаціях терміни вживаються в таких значеннях:

анонімне повідомлення – повідомлення, здійснене особою без зазначення авторства (анонімно) про можливі факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками (далі – працівники) підрозділів ГУНП в Миколаївській області, якщо наведена у ньому інформація стосується працівників або керівництва підрозділів ГУНП в Миколаївській області, містить фактичні дані, які можуть бути перевірені;

повідомлення – здійснене через внутрішні канали повідомлення письмове чи усне повідомлення особи (індивідуальне) або групи осіб (колективне) про вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону, що містить фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення такого порушення працівниками підрозділів ГУНП в Миколаївській області або керівництвом підрозділів, які можуть бути перевірені;

ВЗК – відділ запобігання корупції ГУНП в Миколаївській області;

керівник ВЗК – начальник ВЗК або особа, яка виконує його обов'язки;

виконавець ВЗК – визначений резолюцією керівника ВЗК поліцейський, державний службовець або інший працівник ВЗК (далі – працівник ВЗК), якому доручено проведення попередньої перевірки повідомлення або анонімного повідомлення;

реєстратор ВЗК – працівник ВЗК, призначений керівником ВЗК відповідальним за обіг документів відділу в системі електронного документообігу (далі – СЕД);

відомча електронна пошта – система електронної пошти Національної поліції України, яка призначена для автоматизованого обміну інформацією між органами та підрозділами поліції;

внутрішні канали повідомлення – способи захищеного та анонімного повідомлення інформації, за допомогою телефонної мережі відомчого користування або відомчої електронної пошти;

регулярні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону - шляхи захищеного та анонімного повідомлення інформації викривачем Національному агентству з питань запобігання корупції, іншому суб'єкту владних повноважень, до компетенції якого належить розгляд та прийняття рішень з питань, щодо яких розкривається відповідна інформація;

телефонна мережа відомчого користування – внутрішня мережа телефонного зв'язку ГУНП в Миколаївській області, яка призначена для забезпечення телефонного зв'язку між підрозділами ГУНП в Миколаївській області;

попередня перевірка – перевірка фактичних даних, викладених у повідомленні, яка проводиться виконавцем ВЗК у спосіб та строки, визначені частиною третьою статті 53² Закону;

резолуція – надання керівником ВЗК доручення щодо опрацювання документів, підлеглим працівникам шляхом накладення резолюції в СЕД.

Інші терміни вживаються в значеннях, наведених у Законі та Законах України «Про Національну поліцію», «Про державну службу», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про захист персональних даних».

3. Усне повідомлення викладається особою (групою осіб) начальникові ГУНП в Миколаївській області або працівникам ВЗК телефонною мережею відомчого користування.

4. До повноважень ВЗК належить організація роботи внутрішніх каналів повідомлення, отримання та організація розгляду повідомленої через такі канали інформації про можливі факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону працівниками та/або керівництвом підрозділів ГУНП в Миколаївській області.

5. Доступ до внутрішніх каналів зв'язку для отримання повідомлень та анонімних повідомлень мають:

- 1) начальник ГУНП в Миколаївській області;
- 2) керівник ВЗК;
- 4) працівники ВЗК, визначені керівником ВЗК;
- 5) поліцейські, державні службовці та інші працівники підрозділів ГУНП в Миколаївській області за наявності письмового дозволу начальника ГУНП в Миколаївській області.

6. Забороняється розкривати інформацію про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених ним фактів, а також особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені ним факти, крім випадків, встановлених законами України.

7. У разі, якщо Законами України дозволяється без згоди викривача ухвалення обґрунтованого рішення про розголошення інформації про викривача або інформації, яка може ідентифікувати особу викривача, викривач повинен бути повідомлений про це не пізніше ніж за 18 робочих днів до дня розкриття відповідної інформації шляхом вручення йому повідомлення про ухвалення відповідного рішення під розписку. У повідомленні про розкриття інформації про особу викривача має бути вказано коло осіб, яким буде розголошена інформація, а також підстави такого розголошення.

8. Ці Методичні рекомендації не поширюються на порядок розгляду документів, заяв, скарг, запитів чи інших звернень громадян, визначений

кримінальним процесуальним, цивільним процесуальним, трудовим законодавством, Кодексом адміністративного судочинства України, Законами України «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», іншими законами України.

II. Отримання та реєстрація повідомлень

1. Повідомлення та анонімні повідомлення стосовно працівників та/або керівництва підрозділів ГУНП в Миколаївській області, які надходять до ГУНП в Миколаївській області через внутрішні канали повідомлення, приймаються виключно начальником ГУНП в Миколаївській області або працівниками ВЗК.

2. Повідомлення та анонімні повідомлення стосовно працівників та/або керівництва підрозділів ГУНП в Миколаївській області, отримані начальником ГУНП в Миколаївській області через внутрішні канали повідомлення, в день їх отримання або не пізніше наступного робочого дня передаються через помічника начальника ГУ або через працівників ВЗК керівникові ВЗК для первинного розгляду, під час якого керівник ВЗК визначає працівника ВЗК, відповідального за розгляд такого повідомлення.

3. Повідомлення та анонімні повідомлення стосовно працівників та/або керівництва підрозділів ГУНП в Миколаївській області, які надходять до ВЗК через внутрішні канали повідомлень, у день їх отримання або не пізніше наступного робочого дня передаються працівником ВЗК, який прийняв таке повідомлення керівникові ВЗК для організації попередньої перевірки.

4. Усі повідомлення про корупцію незалежно від каналів надходження реєструються у системі електронного документообігу СЕД (далі - СЕД) із дотриманням правил анонімності (створення листа-замінника) в день їх надходження, а ті, що надійшли у неробочий день та час,- наступного після нього робочого дня. Повідомлення, що містять інформацію, розголошення якої може негативно вплинути на проведення та результати перевірки наведеної у ньому інформації та/або виконання завдань і функцій уповноваженої особи щодо співпраці з викривачем, забезпечення дотримання їхніх прав і гарантій захисту та виконання повноважень у сфері захисту викривачів, передбачених Законом не підлягають скануванню у СЕД.

5. Повідомлення після їх реєстрації передаються для накладення резолюції начальникові ГУНП або начальникові ВЗК відповідно до розподілу обов'язків.

6. Усні повідомлення та усні анонімні повідомлення, отримані працівниками ВЗК через телефонну мережу відомчого користування, оформлюються відповідним протоколом прийняття усного повідомлення, усного анонімного повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язані з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» .

III. Порядок та розгляд повідомлень

1. Повідомлення розглядаються в порядку, визначеному статтею 53² Закону.

2. Попередня перевірка та прийняття рішення за її результатами здійснюються у строк не більш як 10 робочих днів з дня реєстрації повідомлення реєстратором ВЗК.

3. За результатами попередньої перевірки виконавець ВЗК складає в довільній формі довідку на ім'я керівника ВЗК із зазначенням результатів проведення попередньої перевірки та пропозицій щодо прийняття за її результатами одного з рішень, визначених частиною третьою статті 53² Закону, а саме:

а)призначити проведення внутрішньої (службової) перевірки або розслідування інформації у разі підтвердження фактів, викладених у повідомленні, або необхідності подальшого з'ясування їх достовірності;

б)передати матеріали до органу досудового розслідування у разі встановлення ознак кримінального правопорушення або до інших органів, уповноважених реагувати на виявлені правопорушення в порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України;

в)закрити провадження у разі не підтвердження фактів, викладених у повідомленні.

Виконавець ВЗК виготовляє копії всіх матеріалів попередньої перевірки, які передає реєстратору ВЗК для їх подальшого зберігання.

Повідомлення разом з довідкою про результати попередньої перевірки та іншими матеріалами цієї перевірки виконавець ВЗК надає керівникові ВЗК для подальшого прийняття відповідного рішення.

4. Керівник ВЗК здійснює розгляд отриманих від виконавця ВЗК матеріалів попередньої перевірки та приймає одне з таких рішень:

1) надсилає доповідною запискою на ім'я начальника ГУНП в Миколаївській області матеріали попередньої перевірки для призначення службового розслідування в разі підтвердження фактів, викладених у повідомленні або необхідності подальшого з'ясування їх достовірності;

2) передає матеріали попередньої перевірки до відповідного органу досудового розслідування у разі встановлення ознак кримінального правопорушення або до інших органів, уповноважених реагувати на виявлені правопорушення в порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України;

3) закриває провадження з розгляду повідомлення в разі не підтвердження фактів, викладених у такому повідомленні, про що здійснює відповідний запис на довідці про результати попередньої перевірки цього повідомлення.

5. Про прийняте за результатами попередньої перевірки рішення керівник ВЗК повідомляє виконавця ВЗК та повертає йому всі матеріали попередньої перевірки разом з довідкою про її результати.

6. Залежно від прийнятого керівником ВЗК рішення за результатами попередньої перевірки виконавець ВЗК готує проєкт доповідної записки на ім'я начальника ГУНП в Миколаївській області з пропозиціями про призначення службового розслідування за повідомленням (далі – доповідна записка ВЗК) або проєкт супровідного листа ВЗК про направлення матеріалів попередньої перевірки до відповідного органу досудового розслідування або до інших органів, уповноважених реагувати на виявлені правопорушення (з відповідною реєстрацією в СЕД), які надає керівникові ВЗК на підпис.

Підписана керівником ВЗК доповідна записка ВЗК (супровідний лист ВЗК) разом з матеріалами попередньої перевірки передається виконавцем ВЗК реєстратору ВЗК для їх подальшого направлення відповідному адресату.

7. У разі прийняття керівником ВЗК за результатами попередньої перевірки рішення про закриття провадження з розгляду повідомлення виконавець ВЗК передає реєстратору ВЗК усі матеріали попередньої перевірки разом з довідкою про її результати для подальшого зберігання у визначеному порядку.

8. Попередня перевірка вважається завершеною з дня прийняття начальником ГУНП в Миколаївській області рішення про проведення службового розслідування за фактами, викладеними в повідомленні, або з дня прийняття керівником ВЗК рішення щодо передачі матеріалів попередньої перевірки до відповідного органу досудового розслідування або закриття провадження з розгляду повідомлення.

9. Виконавець ВЗК протягом трьох календарних днів з дня завершення відповідної попередньої перевірки готує проєкт листа ВЗК на ім'я викривача з викладенням детальної інформації про результати попередньої перевірки за його повідомленням, який у цей же термін надає керівникові ВЗК на підпис.

10. Керівник ВЗК у день отримання проєкту листа викривачу розглядає, підписує його та цього ж дня передає проєкт листа виконавцю ВЗК, який у цей же день надає його реєстратору ВЗК для подальшої реєстрації у визначеному порядку та подальшого відправлення такого листа викривачу засобами поштового чи електронного зв'язку.

11. У разі, якщо викладена в повідомленні інформація не належить до компетенції ВЗК, викривач повідомляється про це у триденний строк без проведення попередньої перевірки із роз'ясненням щодо компетенції органів або юридичних осіб, уповноважених на проведення перевірки або розслідування відповідної інформації.

12. У разі, якщо викладена в повідомленні або в анонімному повідомленні інформація стосується дій або бездіяльності начальника ГУНП в Миколаївській області, таке повідомлення без проведення попередньої перевірки у триденний строк надсилається до Національного агентства з питань запобігання корупції, що визначає порядок подальшого розгляду такого повідомлення.

13. У разі, якщо викладена в повідомленні або в анонімному повідомленні інформація стосується дій або бездіяльності керівника ВЗК, таке повідомлення без проведення попередньої перевірки у триденний строк надсилається начальнику ГУНП в Миколаївській області, який визначає порядок подальшого розгляду такого повідомлення.

14. Матеріали або копії матеріалів попередньої перевірки зберігаються в ВЗК протягом трьох років з дня отримання повідомлення.

15. Службове розслідування за повідомленням проводиться у строки та у відповідності до вимог Порядку проведення службових розслідувань у Національній поліції України, затвердженого наказом МВС України від 07.11.2018 № 893 з урахуванням вимог частини третьої статті 53² Закону.

16. Розгляд анонімних повідомлень здійснюється в порядку, передбаченому частиною п'ятою статті 53 Закону, працівником ВЗК, якому керівником ВЗК доручено розгляд такого анонімного повідомлення згідно з резолюцією.

Ознаки:

1) змістовність: повідомлення має містити інформацію, яка стосується конкретної особи, та фактичні дані, які можуть бути перевірені;

2) строки перевірки: повідомлення підлягає перевірці у строк не більше 15 днів з дня його отримання.

Якщо у вказаний строк перевірити інформацію, що міститься в повідомленні, неможливо, керівник відповідного органу або його заступник продовжують строк розгляду повідомлення до 30 днів з дня його отримання;

3) порядок перевірки: у разі підтвердження викладеної у повідомленні інформації керівник відповідного органу вживає заходів щодо припинення виявленого порушення, усунення його наслідків та притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності.

У разі виявлення ознак кримінального правопорушення начальник ГУНП в Миколаївській області інформує спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції (органи прокуратури або Національну поліцію, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство) або Державне бюро розслідувань, а у випадку виявлення ознак адміністративного правопорушення начальник ГУНП в Миколаївській області інформує Національне агентство (в частині адміністративних правопорушень, вчинених службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище) або Національну поліцію (щодо адміністративних правопорушень, вчинених іншими особами).

IV. Доступ до повідомлень

1. Доступ до повідомлень та/або анонімних повідомлень, що надійшли внутрішніми каналами зв'язку, мають:

1) начальник ГУНП в Миколаївській області;

2) помічники начальника ГУНП в Миколаївській області, визначені начальником ГУНП в Миколаївській області;

- 3) керівник ВЗК;
- 4) реєстратор ВЗК;
- 5) виконавець ВЗК;
- 6) працівники ВЗК, визначені керівником ВЗК.

2. Доступ до зареєстрованих ВЗК повідомлень та/або анонімних повідомлень можуть мати поліцейські, державні службовці та інші працівники поліції за наявності письмового дозволу начальника ГУНП в Миколаївській області.

V. Права викривача на конфіденційність

1. Дотримання конфіденційності є важливою гарантією захисту викривачів.

Так, згідно з п. 6 ч. 2 ст. 53³ Закону викривач має право на конфіденційність.

Відповідно до ч. 1 ст. 53⁵ Закону заборонено розкривати інформацію про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених ним фактів, а також особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені ним факти, крім випадків, установлених законом.

Конфіденційність викривача – це забезпечення суб'єктом, до якого він звернувся з повідомленням про корупцію, нерозголошення третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування, інформації про особу викривача, його близьких осіб або повідомлених викривачем фактів, які можуть ідентифікувати викривача чи його близьких осіб.

До конфіденційної інформації про викривача можуть бути віднесені відомості, які дають можливість його ідентифікувати, зокрема:

- прізвище, ім'я, по батькові;
- дату і місце народження;
- місце роботи та посаду;
- місце проходження військової служби;
- місце навчання/стажування;
- відомості, які ідентифікують викривача як суб'єкта підприємницької діяльності;
- сімейний стан;
- адресу проживання, роботи;
- номер телефону, поштової скриньки, інші персоніфіковані канали зв'язку;
- зображення викривача;
- інформацію про акаунти викривача в соціальних мережах;
- будь-які інші відомості, які дозволяють ідентифікувати особу викривача.

Водночас поширення інформації про особу (персональних даних) без згоди суб'єкта персональних даних або уповноваженої ним особи дозволяється у випадках, визначених законом, і лише (якщо це необхідно) в

інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (ч. 2 ст. 14 Закону України «Про захист персональних даних»).

На підставі системного тлумачення норм Закону можна відокремити такі випадки, в яких не відбуватиметься розголошення відомостей про викривача:

- здійснення Національним агентством співпраці з викривачами, вжиття заходів щодо забезпечення їх правового та іншого захисту, а також проведення перевірки дотримання законодавства з питань захисту викривачів (п. 13 ч. 1 ст. 11 Закону);
- письмове повідомлення протягом 24 годин посадовими і службовими особами державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, посадовими особами органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи одержання повідомлення про вчинення такого правопорушення їх працівниками спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції (ч. 6 ст. 53 Закону);
- звернення уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції до Національного агентства щодо порушених прав викривача, його близьких осіб (п. 3 ч. 2 ст. 53⁹ Закону);
- надсилання особою, яка склала протокол про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, інформації про особу викривача до Національного агентства у разі участі у справі про адміністративне правопорушення викривача одночасно з надсиланням протоколу до суду (ч. 5 ст. 257 КУпАП);
- повідомлення слідчим Національного агентства у письмовій формі протягом 24 годин з моменту внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань про початок досудового розслідування за участю викривача, підставу початку досудового розслідування та інші відомості (ч.ч. 5, 9 ст. 214 КПК України);
- надання інформації про викривача на виконання ухвали суду або слідчого судді, постанови слідчого, прокурора;
- залучення до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених викривачем фактів (наприклад органів досудового розслідування, а також органів, відповідальних за здійснення контролю за дотриманням законів у відповідних сферах, таких як Державна служба України з питань праці, Державна аудиторська служба України).

При цьому не вважаються особами, які залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування: а) опитувані особи, дії або бездіяльність яких стосуються повідомлені викривачем факти; б) опитувані особи щодо перевірки фактів викладених у повідомленні.

Таким чином, слідчі, дізнавачі та прокурори при ознайомленні учасників кримінального провадження з матеріалами досудового розслідування до його завершення та при відкритті матеріалів (в порядку, визначеному ст.ст. 222, 290 КПК України) зобов'язані забезпечувати дотримання конфіденційності

викривача та не допускати розкриття інформації про особу викривача або інших відомостей, які дають можливість його ідентифікувати, особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені викривачем факти.

Крім того, якщо є достатні підстави вважати, що керівнику або роботодавцю викривача інформація про особу викривача та його близьких осіб відома (наприклад, викривач зазначив про це у повідомленні про корупцію або це вбачається з доданих до повідомлення документів або інших матеріалів чи з матеріалів судової справи тощо) і до нього застосовані заходи негативного впливу у зв'язку зі здійсненням повідомлення про корупцію, зазначена у ч. 1 ст. 53⁵ Закону заборона не застосовується. В такому випадку розкриття (розголошення) не відбуватиметься.

Цей перелік не є вичерпним.

Відповідно до ч. 2 ст. 53⁵ Закону у разі якщо законом дозволяється без згоди викривача ухвалення обґрунтованого рішення про розголошення інформації про викривача або інформації, яка може ідентифікувати особу викривача, викривач повинен бути повідомлений про це не пізніше ніж за 18 робочих днів до дня розкриття відповідної інформації шляхом вручення йому повідомлення про ухвалення відповідного рішення під розписку.

У зв'язку з цим варто зазначити, що законом не встановлено перелік випадків, в яких дозволяється без згоди викривача ухвалення обґрунтованого рішення про розголошення інформації про викривача або інформації, яка може ідентифікувати особу викривача.

2. Забезпечення анонімності викривача.

Однією з важливих гарантій захисту викривачів, яка покликана сприяти збільшенню кількості повідомлень про корупцію, є гарантована Законом можливість повідомляти анонімно.

Так, абз. 1 ч. 5 ст. 53 Закону та п. 7 ч. 2 ст. 53³ Закону передбачено, що повідомлення може бути здійснене працівником відповідного органу без зазначення авторства (анонімно).

Відповідно до ч. 4 ст. 53 Закону суб'єкти зобов'язані створити захищені анонімні канали зв'язку (канали онлайн-зв'язку, анонімні гарячі лінії, електронні поштові скриньки та інше), через які викривач може здійснити повідомлення, гарантовано зберігаючи свою анонімність.

Зазначені канали повинні відповідати Вимогам до захисту анонімних каналів зв'язку, через які здійснюються повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», затвердженим Наказом Національного агентства від 02.04.2020 № 127/20.

Крім того, при створенні захищених анонімних каналів зв'язку слід враховувати, що відносини у сфері захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах регулюються Законом України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах».

Так, ч. 2 ст. 8 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» передбачено, що державні інформаційні

ресурси або інформація з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом, повинні оброблятися в системі із застосуванням комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

Підтвердження відповідності комплексної системи захисту інформації здійснюється за результатами державної експертизи, яка проводиться з урахуванням галузевих вимог та норм інформаційної безпеки у порядку, встановленому законодавством.

3. Заходи щодо забезпечення конфіденційності та анонімності викривача.

Для забезпечення конфіденційності викривача необхідно вживати наступних заходів:

забезпечити захист внутрішніх та регулярних каналів повідомлення, зокрема впровадити систему засобів, що унеможливають несанкціонований доступ до даних, які дають можливість ідентифікувати особу викривача, а також запобігати розголошенню інформації про викривача та його близьких осіб;

організувати діловодство, в тому числі електронний документообіг, у спосіб, що унеможливорює доступ сторонніх осіб до матеріальних носіїв інформації, які містять дані, що дають можливість ідентифікувати особу викривача;

попереджати посадових осіб, які залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлення про корупцію, про необхідність дотримуватися конфіденційності викривача та про настання відповідальності за її порушення.

З огляду на те, що відповідно до ч. 1 ст. 53⁹ Закону до повноважень уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції у сфері захисту викривачів належить організація роботи внутрішніх каналів повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, отримання та організація розгляду повідомленої через такі канали інформації, а також співпраця з викривачами, забезпечення дотримання їхніх прав та гарантій захисту, саме вони мають відігравати вирішальну роль у забезпеченні конфіденційності та анонімності викривача.

4. Відповідальність за розголошення інформації про викривача, його близьких осіб

За незаконне розголошення інформації про викривача, його близьких осіб настає відповідальність, передбачена законом (ч. 3 ст. 53⁵ Закону).

Чинним законодавством передбачено дисциплінарну та адміністративну відповідальність за незаконне розголошення інформації про викривача, його близьких осіб.

У разі наявності інформації про можливе порушення права викривача на конфіденційність, передбаченого ст. 53⁵ Закону, Національне агентство відповідно до п. 13 ч. 1 ст. 11 Закону проводить перевірку дотримання

законодавства з питань захисту викривачів, за результатами якої може вносити приписи з вимогою усунення порушення прав викривача та притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їхніх прав. Наслідком реалізації припису Національного агентства може бути притягнення особи, винної у порушенні права викривача на конфіденційність, до дисциплінарної відповідальності.

За незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах чи в інтересах іншої фізичної або юридичної особи інформації про викривача, його близьких осіб чи інформації, що може ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, яка стала відома такій особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень (ч. 2 ст. 172⁸ КУпАП).

Оскільки у ст. 172⁸ КУпАП не встановлено додаткових, специфічних ознак для суб'єкта правопорушення, він є загальним, а саме: осудна фізична особа, якій на момент вчинення адміністративного правопорушення виповнилося 16 років.

Для потреб ч. 2 ст. 172⁸ КУпАП викривачем визнається особа, зазначена у ст. 1 Закону, згідно з якою викривач – фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

VI. Обов'язки та дії працівників поліції ГУНП в Миколаївській області, залучених до опрацювання повідомлень про корупцію

1. Працівники поліції, залучені до опрацювання та роботи з повідомленнями про корупцію, зобов'язані:

додержуватись засад організації роботи, визначених цими рекомендаціями;

сумлінно виконувати посадові обов'язки на усіх етапах роботи;

здійснювати своєчасний їх розгляд, об'єктивну та всебічну перевірку інформації, викладеної у них.

2. Працівникам поліції, залученим до процесу роботи з повідомленнями про корупцію, забороняється:

розкривати інформацію про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених ним фактів, а також особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені ним факти, крім випадків, установлених Законом;

використовувати в інший спосіб інформацію, яка їм стала відома у зв'язку з опрацюванням повідомлень про корупцію, або відомості, які містяться в повідомленнях про корупцію, крім випадків, встановлених Законом.

3. У разі розкриття (розголошення) інформації про особу викривача, його близьких осіб або інших даних, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, керівництво ГУНП в Миколаївській області відповідно до розподілу обов'язків забезпечує вжиття заходів, направлених на запобігання можливим негативним наслідкам для викривача.

4. Керівництво ГУНП в Миколаївській області відповідно до розподілу обов'язків і уповноважена особа вживають заходів щодо недопущення розкриття (нерозголошення) інформації про особу викривача, його близьких осіб або інших даних, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб.

Ці Методичні рекомендації носять інформаційно-роз'яснювальний і рекомендаційний характер та не встановлює нових правових норм.

**Начальник ВЗК ГУНП
в Миколаївській області
підполковник поліції**

Микола ПОНОМАРЕНКО

«19» 08 2025 року